

Inspelen op groeiende belangstelling naar erfgoed en geschiedenis

06-05-2015 09:00

Bijna 80% van de bevolking (12 jaar en ouder) heeft interesse in erfgoed en geschiedenis. Dat blijkt uit een inventarisatie van het Sociaal Cultureel Planbureau. In de recreatieve sfeer profiteren vooral monumenten en musea van deze belangstelling. Gré Beekers van ZKA leisure, constateert dat er nog meer verbanden te maken zijn tussen leisure en cultuurhistorie.

[caption id="attachment_35849" align="alignright" width="232"]

Open monumentendag Spoorwegmuseum Utrecht

2014[/caption] **Grote algemene belangstelling** Het kan bij cultuurhistorische belangstelling gaan om: geschiedenis in het algemeen; familie-, regionale of lokale geschiedenis; historische steden, dorpen of gebouwen; historische voorwerpen; of oude gebruiken, tradities of ambachten. De Open Monumentendag trok de afgelopen jaren ongeveer 1 miljoen bezoekers. Musea, waar vooral erfgoed te zien is, telden in 2013 23 miljoen bezoeken. Bijna de helft van de bevolking (6 jaar en ouder) bezocht in 2012 minstens een keer een museum, met een gemiddelde van vier bezoeken per bezoeker. **De koplopers** Zoals bij elke interesse, zijn er ook binnen de groep van Erfgoedliefhebbers, een kopgroep van mensen die bijzonder veel tijd voor over heeft en daar ook actief bij betrokken raakt. Ruim een kwart van de bevolking is tot de erfgoedbeoefenaars te rekenen, door historische voorwerpen te verzamelen of op te knappen, door een stamboom of een (lokale) historische gebeurtenis te bestuderen of door een ambacht of historische gebeurtenis uit te beelden. Dat zijn ruim drie-en-half miljoen mensen. **Het ondernemersverhaal** Gré Beekers, senior adviseur bij ZKA leisure, is al jaren actief bij de advisering van projecten die zich bevinden op het raakvlak van recreatie en cultuurhistorie. We vroegen hem naar de kansen die er nog liggen voor ondernemende partijen. Met welke specifieke karakteristieken heeft een cultuurhistorische attractie te maken? *Beekers: "Enerzijds heb je te maken met een belangrijke meerwaarde die een historisch pand/monument biedt, bijvoorbeeld voor een museum of een andere*

*culturele invulling vanwege de bijzondere ambiance en het verhaal erachter. Anderzijds heb je ook te maken met het nadeel dat je soms wat concessies moet doen vanwege de monumentale status en dat de kosten veelal wat hoger uitpakken. Maar daar krijg je dan ook veel moois voor terug." Cultuurhistorie wordt vaak gezien als een serieuze zaak. Val dit te mixen met recreatief vermaak? Beekers: "Ik zie daar geen tegenstelling in, integendeel. Vaak zie je dat historische panden een belangrijke extra sfeer/ambiance geven die een belangrijke meerwaarde geeft aan de nieuwe functie en ook het verhaal/de historie van de plek geven een extra dimensie die in nieuwbouw vaak veel moeilijker te bereiken is." Hoe kun de beheer/behoudfunctie en de recreatieve rol het best vormgeven? Beekers: "Het is belangrijk vooraf goed inzichtelijk te hebben wat de mogelijkheden en beperkingen zijn van het pand: gaat het om een 'oud pand' waarin je het nodige mag verbouwen of gaat het om een gemeentelijk of zelfs een Rijksmonument. In het laatste geval zijn er vaak wat meer beperkingen hoewel de praktijk hierin tegenwoordig veel soepeler is dan vroeger. Vervolgens is het zaak om de eisen vanuit de nieuwe functie (aantal m2, toegankelijkheid, lichtinval etc) goed te matchen met de kenmerken en beperkingen van het pand: is het wel/niet mogelijk om een nieuwe vleugel aan te bouwen, kan er een lift ingebouwd worden, mag er wel/niet een muurtje doorgebroken worden etc." Er staan steeds meer historische panden leeg. Hoe bepaal je of een pand geschikt is voor een leisure functie? Beekers: "We hebben hiervoor een methodiek ontwikkeld bestaande uit een 4-tal stappen. We starten met een analyse van locatie en gebouwen, die we toetsen op de gebruiksmogelijkheden. Dit leidt een shortlist met kansrijke functies en concepten, inclusief de hierbij passende doelgroepen en markt bereik. Per functie kunnen we hiervoor een raming maken van verwachte aantallen bezoekers/overnachtingen. Deze vormen tot slot de basis voor een doorrekening van de exploitatie en een inschatting van de afgeleide investeringsruimte." **Meer informatie:** www.scp.nl (publicatie Gisteren - Vandaag)*

Enkele organisaties die zich bezig houden met herbestemming:

www.reliplan.nl, Kennisbankherbestemming.nu, Redres.nl www.cultureelerfgoed.nl (Rijksdienst) en Vereniging www.hendrickdekeyser.nl

Deskundige ondersteuning bij de aanpak van leisure en herbestemming: www.zka.nl

ZKA Leisure